

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

CIX [i. e. CX]. An Matrimonium sit Vniuocè Sacramentum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

ti non vno semper modo accipit; vt sup. notauimus. RATIO quoque fauet docens esse Sacramentum propriè dictum. Vide *Genealog* p 3 q. 23.

DICO AD I. At Iuues Melancht. negat id illi, docens conferre gratiam: Kemnitius, docens esse signum.

AD III. Solum in noua lege Matrimonium est Sacramentum: Etsi quidam sentiant non bene, etiã in Veteri lege fuisse. Illud definiunt Conc. Florent. *Trid. Sess. 24. C. 2.* Et *D. Th. 4. d. 26. q. 2. a. 2.* & Theologi: Fuisse Institutum in officiũ naturæ in statu innocentiae; in lapsu, ad remedium: in reparato in Sacramentum. Nam in statu innocentiae non erat opus gratia Sacramentali; ligatã concupiscentiã. In Lege, *Leu. 18.* restrictio eius facta est ad certas personas; nõ Institutio; Et permiffa erat polygamia & repudium; contraria Significationi Sacramentali. Et, argumenta partis contrariae refutata iacēt. Neq. Matrim. Sacramentum magis polluitur per malos Christianos, quã Baptismus perceptus aut Eucharistia &c.

AD IV. Sacramenta sunt instituta ad Significandã & Conferendã gratiam; non ad Confirmandã: patet *sup. q. 3.*

AD V. Calumnia mendax est in Ecclesiã, & Magistrum, qui id nusquã dicit. Syricius coniugũ adulteria, & Sacerdotum scortationes vocat Sacrilegia: & rectè: *Adhuc ipsi coniuges erubescunt suum actũ* Quod coeuntes dicuntur, *Apoc. 14. cum mulieribus coinquinati.* I Reg. 2. *Non mundi à mulieribus* & in *1. Cor. 7. Qui in carne sunt, vt mulus & equus, Deo placere non possunt.* At sancti cõiuges *uxores habent tanquam non habentes.* Et *Virgo est sancta corpore & Spiritu.* Et Sacerdotib⁹ dicitur *Sancti estote.*

AD VI. Sacerdotes arcètur à Matrimonio ob impedimenta matrimonialia functionum Sacerdotalium; non ob Sacramentum ipsum Matrimonii.

AD VII De Copula Quidã sentiũt, eam esse actum & officiũ Matrimonii: Quidã, improbabilius; esse partẽ Sacramenti Integralẽ; sed non Essentialẽ. Vtrique, & omnes docèt, ideo Matrimonium esse totum ac plenum sine copula. *S. Amb. l. de inst. Virg. 1. 6. Non desfloratio facit coniugiũ; sed pactio coniugalis.* Aug. *l. 1. de nup. c. 11.* inter Iosephum & B. V. verum ait intercessisse matrimonium.

AD VIII. Durandus errauit; inque altera editione se explicat; esse verè Sacramentum; sed non vniuocè; quod logicum est, nõ Theologicum. At hic pretextus erat inanis: vt & eiuldem argutiones vanæ; vt sequitur.

QVÆSTIO CX.

An Matrimonium sit Vniuocè Sacramentum?

LVTHERANVS Kemnitius obiicit Durandum, hoc negantem. Eiusq; vtitur argumentis istis. I. In Sacramentis aliis, quod exterius agitur, excedit rationem naturalem; nec potest reddi causa, nisi per lumen fidei. At quod in matrimonio exterius agitur naturalem causam habet; quam ethnicus, videns contractum, reddere posset; in aliis non posset. Ergo non est vniuocè Sacramentum. II. Sacramenta cætera consistunt in re sacra extrinsecus applicata; idq; præsentibus. At tale nihil, aut nõ eo modo, applicatur in Matrimonio. Ergo III. Cætera Sacramenta conferunt gratiam; hoc non; aiunt Canonistæ, & Magister 4. d. 2. Quia licitè fit matrimonium cum pacto pecuniæ; at hoc in Sacramẽto illicitum & Simoniacum est. Deinde Matrimonium non confert primam gratiam, sc. remissionem peccatorum; nec secundam, sc. augmentum gratiæ. IV. In cæteris Sacramentis Ordinatio Ecclesiæ vim præcepti habet, sed non de necessitate est Sacramenti; at in hoc ordinatio Ecclesiæ est de necessitate Sacramenti; vt de gradibus consanguinitatis, de præsentia parochi, &c. V. Cæterorum Sacramentorum capax nemo est absq; præuio Baptismo; at etiam non baptizati sunt capaces Matrimonii: ergo non est propriè Sacramentum.

Zz Av.

AVTOR. Matrimonium est Vniuocè cum cæteris verè & propriè Sacramētū.

DICO AD I. Falsā minor. Nam nō quolibet Vnio viri & fœminæ, quæ videtur, exterius illud est; sed illa Insolubilis tum conuenientib⁹, tum Magistratui: illa ciuilibus intelligitur; hæc Sacramentalis solum fide capitur: quia ista est corporū; hæc animorum cum gratia data, & necessaria.

AD II. Deratione Sacramēti est vt aliquid sit Signum practicū gratiæ; non vt res aliqua foris applicetur: Et ita quodque Sacram. habet quid propriū sibi; non tamen idcirco non sunt Vniuocè Sacramēta. Sic placuit Institutori. Et quia Matrim. cōsistit in Cōfessu fœligārium; ideo ipsi sunt Ministri Sacramenti huius; nec egent alio absolutè.

AD III. Paucis Canonistis aduersatur Cōmunis omnium consensus: apud Nauar. in *Enchir.* c. 19. n. 22. Aduersantur & Theologi. Nam in genere gratiagram faciens habet etiā vim peccata delēdi, & ab omnibus cōfertur Sacramentis: at in specie ad Principalē finem instituta sunt alia; vt tribuant Remedium peccatorum, & gratiam adiutricem: vt Bapt. Quædā in remediū tantum, vt Matrimonium: Quædam in gratiam tantū augendā. Et sic Magistrū exponit D. Thom.

AD IV. Ecclesia nil potest ordinare quoad essentialia Matrimonii, vt Diuina: at potest quoad personas, quæ sunt prærequisitum fundamentum essentialium: vt quæ sint legitimæ personæ. &c. vt in Euch. qualis panis requiratur. &c.

AD V. Quidā putant coniuges conuerso post Bapt. debere renouare cōtractum: Alii eorum matrimoniū post Baptismum hoc ipso fieri Sacram.; nisi alter conuerti nolit: tunc est solubile.

Quæ sit Materia & Forma Matrimonii?

LUTHERANVS Kemnitijs negat, cum Melch. Cano, Matrimonium esse Sacramentum; quòd eius materia & forma nequeant demonstrari. Canus vult verba Consensus contrahentium efficere matrimonium: at Verba solennia Ecclesiastici constituere Sacramentum. Quidam sentiunt verba consensus contrahentium esse materiam & formam: Alii, Personas esse materiam; Verba, formam.

Kemnitijs ait Groppero formam esse illa Matth. 19. Quod Deus coniunxit, homo non separet; Ideo inter nos non constare de materia, forma, ministro.

AVTOR. I. Dum fit matrimoniū, eius essentia cōsistit in verbis mutui cōsensus, vt in forma: Personæ verò sunt materia circa quam. Ita D. Th. 4. a. 26. q. 2. a. 1. Dum factum est, iam ipsa permanēs coniugum societas est, signum externū: vt Euch. parmanens, &c.

Affingit autem id Kemn. Groppero, qui solū ex iis, Matth. 19. colligit formam; nō ipsa esse dicit formam. Constat igitur nobis certa & materia, & forma, & minister idem, qui materia; Sicut vèdens seipsū est minister venditionis, & res vèdita.

II. Canus autē errat. 1. Quia sic è S. Scriptura doceri non possēt forma & minister Sacramenti; sed solū matrimonii: nā de hoc solo habetur in ea: at illud absurdū est & absonū: ergo idē est vtriusque minister & forma. 2. Conc. Flor. & Trident. oportuisset discrimini isti assignāse ministrū &c. Sed ea nō agnoscunt discrimē inter matrim. & Sacramētū apud Christianos. 3. Cōmunis Theologorū id nesciuit vnquā; estq; Can^o omnino singularis nouitatis inuētor. Ac licet Theologi in diuersa discedāt quoad materiā; quoad formā tamen & ministrum consentiūt. 4. Matrimonia Christianorū si continent in se vinculū insolubile; ergo sunt Sacramētum: Si non id continent.